

KATOLICKÝ POHŘEB DOSPĚLÝCH A DÍTEK

Per S. R. C. decretum die 21. Maii 1920 Benedictus Pp. XV speciali
de gratia indulsit, ut in territorio Bohemiae et Moraviae in Exsequiis
defunctorum preces solummodo lingua vulgari dici possint

Se schválením
nejdůstojnějšího knížecího arcibiskupského Ordinariátu v Praze

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ
PRAHA MCMXL

POHŘEB DOSPĚLÝCH

NIHIL OBSTAT

*P. Marianus Schaller O. S. B.,
censor.*

IMPRIMATUR

*Pragae, die 25 Maii 1940
Prael. Dr. Theophilus Opatrný,
Vicarius generalis
N. 6684*

Všechna práva vyhrazena nakladatelství

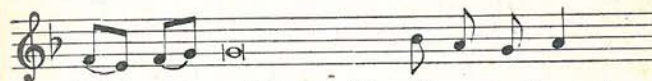
V DOMĚ SMUTKU.

Kněz kropí rakev svěcenou vodou a zpívá antifonu:

Ho-spo-di-ne, Bo-že.

Žalm 129

Z hlu - bin volám k tobě, Ho-spo-di-ne: *

Hospodine, vy-slyš hlas můj.

Nakloň sluchu svého milostivě * k hlasu úpěnlivé modlitby mé.

Kdybys nepravosti vážil, Hospodine, * Hospodine, kdož by obstál?

Ale u tebe je slitování, * pro tvůj zákon doufám v tebe, Pane.

Důvěřuje duch můj slovu jeho, * naději svou skládá v Hospodina.

Od jitřního bdění až v stín noci * doufej, lide Boží, v Hospodina.

Neboť Hospodin je milosrdný, * hojné u něho je vykoupění.

A on vysvobodí lid svůj věrný * ze všech jeho provinění.

Odpočinutí věčné * dejž mu (jí), ó Pane.

A světlo ustavičné * ať mu (jí) svítí.

Kněz opakuje antifonu:

Ho-spo-di-ne, Bo-že, kdy-bys ne-pra-vo-stí

vá - žil, Ho-spo-di-ne, kdož by ob-stál?

Pane, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Pane, smiluj se.

Otče náš... *Tiše pokračuje.*

Kněz ukládá kadidlo do kadidelnice a žehná je; potom kropí a okurčuje rakev.

O. A neuvoď nás v pokušení.

U. Ale zbav nás od zlého.

O. Od bran pekelných.

U. Vysvoboď, Pane, duši jeho (její).

U. Ať odpočívá v pokoji.

O. Amen.

U. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

U. Pán s vámi.

O. I s duchem tvým.

Modleme se.

Pane, prosíme tě, zbav duši služebníka svého (služebnice své) *N.* všech pout hříchů, aby se v den slavného vzkříšení radovala mezi tvými svatými a vyvolenými. Skrze Krista, Pána našeho. *O.* Amen.

*

Modlitba za kněze.

Modleme se.

Bože, jenž jsi vyznamenal mezi apoštolskými kněžími služebníka svého *N.* důstojností kněžskou, dej, prosíme, aby byl na věky přidružen k jejich společnosti. Skrze Krista, Pána našeho *O.* Amen.

*

U. Odpočinutí věčné dej mu (jí), Pane.

O. A světlo věčné ať mu (jí) svítí.

U. Ať odpočívá v pokoji.

O. Amen.

Možno též přidati:

Přijďte všichni svatí Boží, pospěšte andělé Páně, přijměte duši jeho (její) a uveďte ji před tvář Nejvyššího. Přijmi tě Kristus, jenž tě povolal a do vlasti rajske ať tě doprovodí svatí andělé. Otče náš. Zdravas, Maria.

U. Odpočinutí věčné dej mu (jí), Pane.

O. A světlo věčné ať mu (jí) svítí.

U. Ať odpočívá v pokoji.

O. Amen.

*Potom se průvod seřadí a ubírá do chrámu.
Cestou do kostela zpěváci zpívají antifonu:*

Srdce naše zkroušené.

Žalm 50.

Smiluj se náde mnou, Hospodine, * podle velikého milosrdenství svého.

Podle množství svých slitování * nepravosti moje zahlad'.

Dokonale obmyj nepravost mou, * od hříchu mého očisti mě.

Neboť poznávám viny svoje, * přede mnou hříchy mé jsou vždycky.

Tobě, Bože, jen já jsem zhřešil, * a co je před tebou zlé, jsem činil.

Aby tvá spravedlnost zjevna byla, * abys zvíťezil, když souzen býváš.

Nebo, hle, v nepravostech počat jsem byl, * v hříších mne počala matka moje.

Nebo, hle, upřímnost jest ti milá, * moudrost tvou neznámou mně jsi zjevil.

Pokrop mne, Bože, abych očištěn byl, * obmyj mne, abych byl nad sních zbělen.

Radost a veselí slyšet mi dej, * zaplesá zkroušené srdce moje.

Odvrať svůj obličej od hříchů mých, * nepravost veškeru ve mně zahlad'.

Bože můj, ve mně stvoř srdce čisté, * v nitru mém pravého ducha obnov.

Ode své tváře mne nezamítej, * svatého Ducha mi neodnímej.

Navrať mi radost z ochrany své, * k dobrému posilni vůli moji.

Cestám tvým učití budu hříšné, * a tak se bezbožní vrátí k tobě.

Viny své krevní zbav mne, Bože, * slaviti budu tvou spravedlnost.

Pane, rač rty mé otevřítí, * chválu tvou zvěstují ústa moje.

Kdybys chtěl oběti, dal bych je rád, * v zápalech ty si však nelibuješ.

Obětí milou duch zkroušený je, * kajícím srdcem ty nepohrdáš.

Milost tvá zasviť mi nad Sionem, * aby byl vzdělán zas Jerusalem.

Zákonné oběti potom přijmeš, * tehdá mlád' položí na tvůj oltář.

Odpočinutí věčné dej mu, (jí), Pane, světlo věčné ať mu (jí) svítí.

Antifona: Srdce naše zkroušené zaraduje se v Pánu.

V KOSTELE.

Po příchodu do kostela zpěváci zpívají:

Přijďte všichni svatí Boží, pospěšte andělé Páně, přijměte duši jeho (její) a uveďte ji před tvář Nejvyššího.

Přijmi tě Kristus, jenž tě povolal, a do lůna Abrahamova ať tě doprovodí svatí andělé. Přijměte duši jeho (její) a uveďte ji před tvář Nejvyššího.

Přijmi tě Kristus, jenž tě povolal, a do lůna Abrahamova ať tě doprovodí svatí andělé. Přijměte duši jeho (její) a uveďte ji před tvář Nejvyššího.

Odpočinutí věčné dej mu (jí), Pane.

A světlo věčné ať mu (jí) svítí. Uveďte ji před tvář Nejvyššího.

Po mši sv. kněz přistoupí k rakvi a modlí se:

V bolu a zármutku stojíme u rakve dobrého manžela (otce, manželky, matky . . .), kterého (kterou) jsi, Pane, z kruhu jeho (jejích) drahých povolal k sobě. S křesťanskou důvěrou se dovoláváme tvého milosrdenství a

snažně prosíme tebe za spásu jeho (její) nesmrtelné křesťanské duše:

Pane, nevcházej v soud se služebníkem svým (služebnicí svou), neboť nikdo nebude před tebou bez viny, neodpustíš-li mu všechny jeho hříchy. Nechať tedy tvůj rozsudek nepostihne těžce toho, jehož tobě doporučí vroucí modlitba věřících, ale ať je mu tvá milost nápomocna, aby byl (a) hoden (hodna) ujíti spravedlivému trestu tvého soudu, poněvadž za živa byl (a) označen (a) znamením nejsvětější Trojice. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. *O.* Amen.

Potom zpěváci zpívají:

Vysvobod' mne, Pane, od smrti věčné v onen den hrůzy, kdy se budou trásti nebesa a země, až přijdeš soudit svět ohněm. Začnu trnouti a budu se báti, až přijde soud a příští hněv, kdy se budou trásti nebesa i země. Den onen, den hněvu, neštěstí a bídy, den veliký a velice hořký, až přijdeš soudit svět ohněm.

Odpočinutí věčné dej mu (jí), Pane, a světlo věčné ať mu (jí) svítí.

Vysvobod' mne, Pane, od smrti věčné v onen

den hrůzy, kdy se budou trásti nebesa a země, až přijdeš soudit svět ohněm.

Mezitím kněz vkládá do kadidelnice kadidlo.

Pane, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Pane, smiluj se.

Otče náš . . . *Tiše pokračuje.*

U. A neuvoď nás v pokušení.

O. Ale zbav nás od zlého.

U. Od bran pekelných.

O. Vysvobod', Pane, duši jeho (její).

U. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

U. Pán s vámi.

O. I s duchem tvým.

Modleme se.

Bože, který se vždy rád smilováváš a odpouštíš, pokorně tě prosíme za služebníka tvého (služebnici tvou) *N.*, jehož (jejíž) duši jsi rozkázal, aby odešla z tohoto světa: nevydávej ji v ruce nepřitele a nezapomeň na ni, ale poruč, aby ji svatí andělé přijali a uvedli do rajske

vlasti, a poněvadž v tebe věřil (a) a doufal (a),
ať netrpí pekelných muk, ale požívá věčných
radostí. Skrze Krista, Pána našeho. *O.* Amen.

Byl-li zesnulý knězem, říká se v modlitbě:
za služebníka tvého kněze *N.*, jehož duši

U. Odpočinutí věčné dej mu (jí), Pane.

O. A světlo věčné ať mu (jí) svítí.

U. Ať odpočívá v pokoji.

O. Amen.

Zdrávas, Královno,

matko milosrdenství, živote, sladkosti a naděje
naše, buď zdráva! K tobě voláme, vyhnaní sy-
nové Evy; k tobě vzdycháme, lkající a plačící
v tomto slzavém údolí. I protož, orodovnice
naše, obrať k nám své milosrdné oči, a Ježíše,
požehnaný plod života tvého, nám po tomto
putování ukaž, ó milostivá, ó přívětivá, o pře-
sladká Panno Maria.

U. Ve všeliké naší úzkosti a strasti.

O. Pomoz nám, blahoslavená Panno Maria.

Modleme se.

Pane Ježíši Kriste, prosíme tě, ať za nás oro-
duje nyní i v hodině smrti naší u tvého milo-
srdenství nejblahoslavenější Panna Maria,
matka tvá, jejíž přesvatou duši v hodině tvé
smrti pronikl meč bolesti. Skrze tebe, Ježíši
Kriste, Spasiteli světa, jenž žiješ a kraluješ na
věky věkův. *O.* Amen.

NA HŘBITOVĚ.

Není-li hrob posvěcen, kněz jej svěť.

Modleme se.

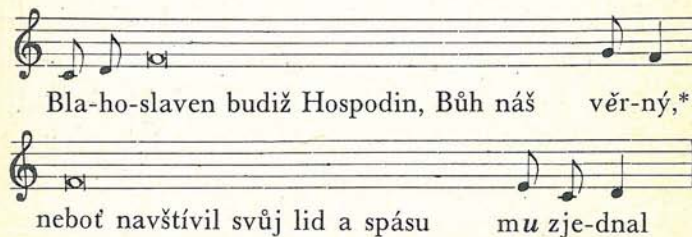
Bože, jehož milosrdenstvím duše věřících docházejí pokoje, rač požehnati † tento hrob a dej mu za strážce svého svatého anděla: a vysvobod' ode všech pout hříchů duši toho (té, těch), jehož (jejíž, jejichž) tělo se zde pohřbívá, aby se radoval (a, y) v tobě na věky s tvými Svatými. Skrze Krista, Pána našeho. *O.* Amen.

Potom kněz kropí a okurčuje rakev i hrob.

U hrobu se zpívá antifona:

Chvalozpěv Zachariášův.

Onť nám mocného Spasitele vzbudil * v domě Davida, služebníka svého.

Jakož mluvíval k nám ústy svatých, * kteří od věků jsou, proroků jeho.

O vysvobození z rukou nepřátel našich, * z rukou všechněch, kteří nás nenávidí.

Aby milosrdenství učinil s našimi otci, * na svatou úmluvu svou se rozpomenul.

Na přísahu, kterou přísahal Abrahamovi, našemu otci, * že nám slib svůj splní.

Bychom vysvobození z rukou nepřátel našich * beze strachu mohli sloužiti jemu.

Svatě a spravedlivě před tváří jeho * po veškeré časy života svého.

A ty, dítě, prorokem Nejvyššího slouti budeš, * předejdeš před tváří Páně připravit cest jeho.

Aby poučen byl o svém spasení lid jeho, * témuž budou odpuštěny hříchy jeho.

Skrze nezměrné milosrdenství našeho Boha, * v němžto navštívil nás, přišed s výsosti nebes.

Osvítiti sedících ve tmě a v stínu smrti, — na cestu pokoje řídil krokův našich.

Odpočinutí věčné — dejž mu (jí) svítí.
A světlo věčné — ať mu (jí), Pane.

Antifona:

Já jsem vzkří-še-ní a ži - vot, kdo vě-
ří ve mne, i kdy-by mr-tev byl, pře-ce živ
bu-de a kaž - dý, kdo živ je a vě - ří
ve mne, ne-u-zří smr - ti na vě - ky vě - kův.

Nezpívá-li se tento chvalozpěv, kněz se může modliti:

Odevzdáváme, Pane, posvěcené zemi tělesnou schránku tvého služebníka (tvé služebnice) *N.* Snažně prosíme za spásu jeho (její) duše tebe, Pane, který jsi pravil: Já jsem vzkříšení a život; kde ve mne věří, byť i umřel, živ bude, a každý kdo žije a ve mne věří, neumře na věky.

Do ráje doprovoděť tebe andělé, při tvém příchodu přijměť tebe mučedníci a uveď tebe do svatého města Jerusalema. Sbor andělů ať tebe přijme a s Lazarem, kdysi chudým, požívej věčného pokoje.

Pane, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Pane, smiluj se.

Otče náš . . . *Tiše pokračuje.*

Kněz kropí a okurkuje rakev.

U. A neuveď nás v pokušení.

O. Ale zbav nás od zlého.

U. Od bran pekelných.

O. Vysvoboď, Pane, duši jeho (její).

U. Ať odpočívá v pokoji.

O. Amen.

U. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

U. Pán s vámi.

O. I s duchem tvým.

Modleme se.

Pane, prosíme tebe, buď tomuto zemřelému služebníku svému (této zemřelé služebnici své)

milosrdný, aby nebyl (a) trestán (a) za své skutky, poněvadž si přál (a) plnit tvou vůli a jako jej (ji) spojovala zde pravá víra se zástupy věřících, ať jej (ji) tvé milosrdenství přidruží k andělským sborům. Skrze Krista, Pána našeho. O. Amen.

U. Odpočinutí věčné dej mu, (jí), Pane.

O. A světlo věčné ať mu (jí) svítí.

U. Ať odpočívá v pokoji.

O. Amen.

U. Duše jeho (její) a všech věrných zesnulých ať odpočívají pro milosrdenství Boží v pokoji.

O. Amen.

Nejde-li průvod do kostela, říká se v domě žalm 129 (str. 7) a modlitby (str. 14 a 15).

Neprovází-li kněz průvod na hřbitov, modlí se na určeném místě: Pane, prosíme tě, zbav . . . (str. 9).

Koná-li se pouze výkrop na hřbitově, říká se žalm 129 (str. 7), Pane, nevcházej v soud . . . (str. 14) a Pane, prosíme tebe, buď . . . (str. 22).

MODLITBY ZA ZEMŘELÉ

*Tyto modlitby lze říkati pouze po předepsaných
církevních modlitbách.*

VŠEOBECNÉ MODLITBY ZA ZEMŘELÉ

1.

Všemohoucí věčný Bože, Pane života i smrti! Dle své svaté vůle povolal jsi zesnulého (zesnulou), nad jehož (jejíž) rakví zarmouceně stojíme, k sobě na věčnost. Byl (a) s námi úzce spjat (a) svazkem lásky a přátelství; jeho (její) radost byla naší radostí, jeho (její) zármutek byl zármutkem naším. Otče na nebesích, nauč nás pokorné trpělivosti, neboť jsi dobrým otcem, který se svými dětmi vždy jen dobře smýšlí. Sesíláš bol, abys jej proměnil v nepopsatelnou radost; bereš nám časný život, abys nám za brannou smrti dal život věčný. Dej, snažně tě prosíme, aby duše tohoto zesnulého (této zesulé) poživala u tebe oné blaženosti, kterou jsi nám všem připravil skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

2.

Bože, dárce milosti a nejlaskavější Otče! Dovoláváme se tvého nesmírného milosrdenství a snažně prosíme: dej zesnulému, (zesulé), nad

jehož (jejímž) hrobem se pokorně modlíme, i všem našim přátelům a dobrodincům, kteří z tohoto světa odešli, na přimluvu nejhlavnější Panny Marie a všech Svatých dosáhnouti věčné blaženosti. Buď jim milostiv pro nekonečné zásluhy Ježíše Krista a dopřej všem, kteří na zdejší hřbitově ve stínu kříže dřímají, věčný sen, ať odpočívají ve svatém pokoji. Trpí-li dosud v očišči, ukonči jejich utrpení a dej jim vstoupiti v místo věčné blaženosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

3.

Všemohoucí věčný Bože, nebeský Otče! Podle své nevyzpytatelné vůle povolal jsi k sobě na věčnost tohoto svého služebníka (tuto svou služebnici) *N.* Neočekávaná smrt v Pánu zesnulého (zesulé) zasadila hlubokou ránu do srdce jeho (jejích) přátel. Pane, vlij balsám nebeské útěchy na tuto ránu a propůjč jim sílu v jejich veliké bolesti, aby se s dětinnou oddaností podrobili tvé svaté vůli. Dej, aby v těchto dnech zkoušky hledali útočiště ve svaté víře, která proměňuje hroby našich milovaných v příbytek míru. Lou-

číte se s tímto drahým zesnulým (touto drahou zesnulou), prosíme, Pane, tvé nekonečné milosrdenství, abys přijal jeho (její) duši do říše světla a míru. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

4.

Pane Bože a Otče náš! Poroučíme tobě duši tohoto zesnulého (této zesulé) a snažně tě prosíme: buď mu (jí) milostivým soudcem a odpusť mu (jí) vše, v čem z lidské slabosti a křehkosti chybil (a) a zhřešil (a). Pozůstalým přátelům, kteří truchlí nad jeho (její) předčasnou smrtí, dej útěchy a síly našeho svatého náboženství. Dej, aby památka zesnulého (zesulé) byla nám všem spásnou připomínkou říše spravedlivé odplaty, v kterou v Pánu zesnulý (zesulá) vstoupil (a), a kam se také my přibližujeme každým dnem. Víme, Pane, že věrné plnění tvých přikázání jest jedinou bezpečnou přípravou, abychom důstojně předstoupili před tvůj trůn. Dej nám milost, prosíme, abychom vždy zbožně a vpravdě křesťansky žili a jako tvé poslušné dítky smýšleli a jednali. Potom, Otče nebeský, klidně a s důvěrou zemřeme a se svými milovanými ze-

snulými se opět shledáme v království míru a pokoje. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

5.

Všemohoucí, nejvyšší svatý a spravedlivý Bože, Soudce živých i mrtvých! Snažně prosíme tebe: buď milostivým soudcem duši našeho zesnulého bratra (naší zesnulé sestry), jehož (jejíž) smrtelnou schránku právě ukládáme v lůno rodé země. Nesud' ho (ji) podle své přísné spravedlnosti, nýbrž podle svého laskavého milosrdenství. Dopřej mu (jí), aby pro nekonečné zásluhy božského Vykupitele vešel (vešla) do věčné radosti. Propůjč také nám milost, abychom na pozemské pouti kráčeli svatě a spravedlivě a jednou dospěli do vytoužené vlasti nebeské. Proniknutí myšlenkou na smrt a věčnost slibujeme tobě, Bože, že s přispěním tvé milosti budeme pracovat na posvěcení svého života a žítí jedině pro tebe, abychom jednou také zesnuli v Pánu. Tuto milost propůjč nám skrze Krista, Pána našeho. Amen.

6.

Věčný Bože, jak nepatrnými jsme všichni před tebou! Této pravdě nás také učí smrt křes-

fanského bratra (křesťanské sestry), jehož (jejíž) tělo nyní ukládáme v klín rodé země. Pln(a) života, síly a zdraví stal (a) se nyní kořistí smrti a vrací se do země, z níž byl(a) vzat(a). Jeho(jí) tělesná schránka se rozpadne v prach, ale jeho (její) nesmrtelná duše se navrací k tobě, Pane. Přijmi duši jeho (její) na milost, měj s ní slitování a dej jí vejít v radost věčné blaženosti. Za to tě prosí jeho (její) příbuzní a my všichni, kteří stojíme nad otevřeným hrobem. Nám všem dej milost, abychom často s posvátnou hrůzou — nikoliv s tesklivou bází — pamatovali na krátkost života a nejistou hodinu smrti. Jsme jen prachem, ty však nás voláš k nesmrtelnosti a otvíráš nám na konci pozemské pouti bránu věčné blaženosti, kde budeme na věky spojeni se všemi svými zesnulými příbuznými. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

7.

Všemohoucí věčný Bože! V Písmě svatém nás napomínáš: »Duše spravedlivých jsou v rukou božích a utrpení smrti se jich nedotýká. V očích zpozdlců se zdají umíratí, oni jsou však v poko-

ji.« Doufáme, milosrdný a spravedlivý Bože, že tento slib útěchy platí také zesnulému (zesnulé), jehož (jejíž) tělesné ostatky nyní předáváme zemi. Žil(a) zbožně a spravedlivě, plnil(a) věrně a svědomitě povinnosti věřícího katolíka (katoličky) a rád(a) pomáhal(a) svým bližním. Dobročinnost nebyla mu (jí) jen radostí, nýbrž potřebou. Žil(a) oddaně a zbožně Bohu, zesnul(a) v pokoji a v tvé ruce spočívá nyní jeho (její) duše. Pane, dal jsi mu (jí) milost dlouhého života a příležitost ke konání mnohých dobrých skutků. Prosíme tě důvěrně, buď mu (jí) za to štědrým odplatitelem. Promiň mu (jí) lidskou slabost a křehkost. Následující jeho (jejího) příkladu slibujeme ti, Bože, že zůstaneme věrni katolické víře a budeme podle svých sil konati dobro, aby i o nás jako o zesnulém (zesnulé) platilo slovo tvého Syna Ježíše Krista: »Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.« Amen.

8.

Božský Spasiteli, umučený Ježíši! Přijmi laskavě tohoto zesnulého (tuto zesnulou), jenž (jež) se nyní, když skončil(a) svou pozemskou pout,

k tobě ubírá. Prosíme tě vroucně: Pomni svých svatých muk a smrti kříže, svých přesvatých pěti ran a proudu krve své, a nedopusť, aby byla na kom zmařena, a pro umučenou lásku svou přijmi na milost tohoto služebníka (tuto služebnici) **N**. Jeho (její) duše mešká u bran tvého ráje. Nezatvrzuj se nad ní, ale vyjdi jí dobrotivě vstříc jako otec. Milosrdenství tvé ať ji obejmě a láska tvá ať ji přivine na tvé srdce. Spas jeho (její)duši, otevři jí dokořán brány blaženého království svého a ve svých zbodených rukou obětuj ji milostivě Otci svému nebeskému. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

PŘÍLEŽITOSTNÉ MODLITBY ZA ZEMŘELÉ

Za žáka nebo žákyni.

1.

Milosrdný Bože a Otče náš! S truchlivým srdcem a slzícím zrakem stojíme nad hrobem předčasně zesnulého žáka (zesnulé žačky) a pocítujeme velmi bolestně těžkou oběť, kterou jsi ve své nevyzpytatelné moudrosti uložil jeho (jejím) rodičům. Ještě se toto dítě mělo vzdělávatí pílí a prací a jednou odplatiti rodičům vše, co pro ně učinili a státi se jejich oporou v stáří. Než ty, Otče nebeský, chtěl jsi jinak. Co však činíš, dobře činíš. Snad by delší život odloučil srdce dobrého dítěte od tvé lásky, snad by v bouřích a strastech života pozbylo svého časného a věčného štěstí. Ušetřil jsi je mnohého zklamání a utrpení, přáteli a milovníku čistoty, a nyní činíš je na věky šťastným. Jsme všichni tvoje dítky a dobře víme, že nám neuložíš více, než uneseme. V radosti i v žalu bude nám nejblaženěji, když

se s dětinnou oddaností podrobíme tvému otcovskému vedení. Za věčný klid tohoto dítěte, za útěchu a pokoru jeho příbuzných pomodleme se nábožně: Otče náš...

2.

Bože a nebeský Otče! Podle své nevyzpytatelné ale povždy moudré vůle povolal jsi k sobě tohoto žáka (tuto žačku) po krátkém pobytu na zemi. Co však činíš, dobře činíš. Tys tento něžný kvítek nezlomil a nezničil, nýbrž přesadil do lepší půdy nebeského ráje, aby tam kvetl dále. Tys toto dítě přijal v místo skutečné radosti a nezkalené blaženosti, po níž všichni toužíme. Tam je prosto všeho hoře a žádná strast netíží již jeho duši; žádné nebezpečí, žádné pokušení a nižádná smrt neoloupí je o tuto nevýslovně blaženou radost. Tato důvěra nechť utiší zraněné srdce jeho rodičů a jeho spolužáky vede ke zbožnému životu, aby jednou také náleželi do sboru těchto předčasně zesnulých. K tomu nám propůjč, nejmilostivější Bože, svou milost, o kterou tě pokorně prosíme skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Za syna.

1.

Pane Ježíši Kriste, Bože soucitu a slitování! Ty nejvroucněji chápeš bolest mateřského srdce, jak jsi ukázal osiřelé matce naimské a své bolestné matce na hoře Kalvarii. Smiluj se nad zesnulým synem, jež matka hořce oplakává. Byl jí dobrým synem, útěchou jejího srdce a nadějí jejího stáří. Slyš její vroucí modlitby i modlitby naše a buď milostiv jeho duši. Jestliže skvrna pozemského života na něm uvázla, promiň mu dobrotivě pro slzy jeho matky. Zachovej ho u sebe v životě věčně blaženém až do té chvíle, kdy jej vrátíš opuštěné matce po strastiplném životě, aby se spolu radovali v tvém království na věky. Jenž žiješ a kraluješ po všechny věky věkův. Amen.

2.

Bože náš, příliš časně ukládáme mladý život na místo posledního odpočinku. Želíme hořce jeho předčasněho odchodu, neboť tvá ruka nás těžce zasáhla. Ukončil jsi nit jeho krátkého ži-

vota a dobré srdce dětské odtrhl od věrného srdce mateřského a milujícím sourozencům odňal upřímného bratra. Těžce dolehl na ně tvůj kříž, Pane náš! Nechať je potěší slovo Písma sv.: »Došel v krátku vrcholu, vyplnil časy mnohé. Líbil se Bohu duše jeho; proto rychle ji vedl ze středu nepravosti.« Jen ty, Bože, znal jsi jeho dobré srdce, které s vroucí láskou lnulo k rodičům a sourozencům. Několik krátkých let života bylo mu přípravou pro nebe. Tam jeho vděčná láska přinese pozůstalým požehnání, když u Tebe, Pane, v nebesích bude za ně prositi a jako anděl strážný vésti jejich kroky po cestě života. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

3.

Bože, moudrý Stvořiteli a Řediteli světa! Byla to tvá svatá vůle, aby milovaný syn byl vyrván z náručí svých rodičů. Sotva vzkvetl, již musí podle těla uvadnouti. Jeho duše však žije na věčnosti a nás posiluje víra, že se s ním shledáme v lepším světě. Buď mu milostiv, dobrotivý Bože, a přijmi ho milosrdně v sídlo své věčné slávy. Potěš svou božskou útěchou truchlící ro-

diče a sourozence, kteří stojí u hrobu v nezměrném bolu a pláči. Propůjč jim i nám milost, abychom kráčeli stále po cestě ctnosti a zbožnosti a došli se zesnulým radostného shledání v blažených příbytích nebeských. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Z a d c e r u.

1.

Všemohoucí a nejvyšší moudrý Bože! Sklíčení hlubokým žalem stojíme nad hrobem křehké lidské květiny, kterou smrt tak předčasně zlomila. Odešla kvetoucí a v rozpuku mládí, bledá a mrtvá byla přinesena zpět. Jak nevyzpytatelné je řízení tvé prozřetelnosti. Víme, že těm, kdož tě milují, řídíš vše k dobrému, proto skláníme pokorně své hlavy a oddaně se modlíme: »Buď vůle tvá.« Všemohoucí Těšiteli, potěš hluboce zarmoucené rodiče, ať naleznou pravou útěchu v tvém svatém náboženství, podle něhož bez tvého vědomí a vůle ani vlas s naší hlavy nepadne. Nechť uváží, že jejich milé a dobré

dítě uniklo svým předčasným odchodem z tohoto slzavého údolí pozemským strastem, pokušením a bojům života. Dopřej jim, prosíme, aby se jednou se zesnulou dcerou shledali v oné zemi, kde nevládne ani smrt ani žal ani bolest a kde Bůh setře každou slzu. Za to tě prosíme skrze Krista, Pána našeho. Amen.

2.

Jak pomíjející a prchavé je všechno, co země nosí. O této pravdě poučuje nás, Bože, smrt milované dcery, kterou právě ukládáme v klín rodné země. V kvetoucím věku povolal jsi ji ze středu rodičů a sourozenců do chladného hrobu. Smrtelné tělo se promění v prach, ale její nesmrtelný duch navrací se k tobě. Dobrotivý Bože, snažně tě prosíme: buď jí milosrdným soudcem a přijmi ji milostivě do nebeské radosti. Vzpomeň dobra, které vykonala a vyslyš naše prosby, které za ni vzhůru k tobě vysíláme. Potěš zarmoucené rodiče a nás všechny pouč, že nejen musíme zemřít, nýbrž že i každý den, kterého se dožíváme, může být dnem posledním. Žehnej, Pane, naší poutivé snaze, abychom žili k tvé cti a k blahu svých bližních, dokud nás

neodvoláš do budoucího života. Potom, Pane života a smrti, dopřej nám, abychom uslyšeli z tvých úst útěchyplné volání: »Vejděte do říše radosti, která vám byla připravena od počátku světa.« Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

3.

Milosrdný Bože a Otče náš! Tvé věčné lásce doporučíme tuto služebnici, kterou jsi odvolal v nejkrásnějším věku z tohoto života. Hluboce zarmoucení rodiče a sourozenci, kteří v zesnulé nalézali svou radost a štěstí, stojí ve velkém zármutku nad rakví předčasně zesnulé dcery a sestry. Bože milosrdenství a útěchy, buď jim nejlepším těшитelem! Víme, že s námi se všemi dobře smýšlíš a že i nejbolestnější rány umíš obrátiti k našemu dobru. Prosíme, dej sílu hluboce sklíčeným rodičům, aby se pokorně podrobili tvé svaté vůli a oddaně snášeli tuto těžkou oběť. Ať pozvedají věřící srdce k tobě, nebeský Otče, pamětlivi, že smrt není koncem našeho života, nýbrž pouze přechodem do lepšího života. Kéž tato radostná naděje promění jejich bolest v křesťanskou oddanost a obrátí slzami zvlhlý

zrak k nebeské vlasti, v níž jednou spatří svoji drahou zesnulou dceru. Očisti proto, božský Spasiteli, duši zesnulé svou předrahou krví, aby spočinula na tvém otcovském srdci a tam se věčně radovala. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Za manžela a otce.

1.

Stojíme nad hrobem vpravdě křesťanského manžela a starostlivého otce, který žil jen pro svoji rodinu a pro ni pracoval do posledního dechu. Bolest jeho drahých pozůstalých je veliká, neboť, co měli na této zemi nejdražšího, svěrují nyní temnému hrobu. Avšak kříž, který stojí nad hrobem, dává nám naději a sílu. Syn boží, který zemřel na dřevě kříže, nezapomene ani dnes na ty, kteří v něho věří a doufají, a naplní je svou božskou útěchou. Kéž poznáme, že i v nejtrpčích hodinách života jsi, Pane, naším otcem, který neopustí ty, kdož v něho věří a doufají. Bože náš, buď zemřelému milosrdným

soudcem a vyslyš naše modlitby, které k tobě vysíláme za spásu jeho nesmrtelné křesťanské duše. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

2.

Věčný Bože! Pohleď laskavým zrakem na nás dolů a vyslyš naše prosby, které k tobě vzhůru vysíláme za spásu duše zemřelého, jehož smrtelnou schránku odevzdáváme rodné zemi. Dopřej mu, prosíme, aby došel milosti patřiti na tebe tváří v tvář a radovati se ve věčné blaženosti. Pane, buď hluboce zarmoucené vdově a osiřelým dětem oporou a vůdcem v nebezpečnoství života. Dej, aby našli dobré lidi, kteří by s nimi upřímně smýšleli a rádi jim pomáhali. Nám pak dej, Pane, abychom byli stále pamětlivi toho, že každý den a každá hodina našeho života je stálou přípravou na věčnost. Dej nám, aby naše pevná naděje v blaženou nesmrtelnost došla splnění v tvé nebeské říši. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

3.

Skličeni hlubokou bolestí a zármutkem pozvedáme své ruce a srdce k tobě, Otče nebeský, a

vyprošujeme si od tebe sílu, abychom v teskné hodině loučení volali k nebesům jako náš Spasitel: »Staň se vůle tvá!« Lidská vůle je příliš slabá, než aby mohla s plnou odevzdaností viděti, kterak klesá v hrob dobrý manžel a otec, který všechnu svou lásku a práci věnoval blahu své rodiny. Jeho srdce stojí tiše, ale jeho láska nezemřela. Žije dále jako drahocenné dědictví v utěšující vzpomínce, že jednou radostné shledání spojí nerozlučně, co nyní smrt tak bolestně roztrhla. Dej, milý Bože, aby ctnosti, jež zdobily zesnulého, se proměnily v odměnu věčné slávy. Za to tě prosíme skrze Krista, Pána našeho. Amen.

4.

Všemohoucí věčný Bože, stojíme zde nad hrobem předčasně zemřelého dobrého manžela a starostlivého otce. Snažně prosíme za spásu jeho duše: Pane, dej mu, aby našel milost před tvým trůnem a uveď jej do sídla věčné blaženosti. Uděl útěchu a sílu sklíčené vdově a zarmouceným dětem. Posilni jejich důvěru a svojí dobrotou chraň je před malomyslností a zoufal-

stvím. Prosíme, dej opuštěné vdově a matce sílu, aby věrně plnila své mateřské povinnosti a na svých dítkách se dočkala radostné budoucnosti. Posilni dítky, aby věrně plnily tvou svatou vůli a rády konaly, čemu je učí naše svatá víra. Nás pak nauč, že čas našeho pozemského života je krátký a nejistý, a že na zemi je třeba vykonati mnoho dobra, chceme-li dojít šťastného konce svého života. K tomu nám dej sílu, Bože, abychom vždy žili podle tvé svaté vůle a podle ní také jednou zemřeli. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

5.

Bože, nebeský Otče! Opět jsi povolal k sobě duši, aby vydala počet ze svého života. Pane, buď milostiv duši zemřelého, neboť věrně zachovával svatou víru a jako drahocenný statek zanechal ji svým dítkám. Hořké slzy, které z očí kanou, vydávají svědectví o tom, co dobrého za svého života vykonal. Jeho dobré skutky jsou zapsány v knize života. Nepatří, Pane, na jeho slabosti a nedostatky, ale pohlédni na krev svého Syna, kterou prolil za něho a celé pokolení

lidské, a přijmi ho do své říše. Nás pak nauč, abychom často pohlíželi na kříž a pochopili, že smrtí tvého Syna na kříži smrt ztratila svou hrůzu. Smrtí Ježíše Krista bylo nám otevřeno nebe a smrtí vstupujeme do věčného odpočinku a blaženosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

6.

Nejdobrotivější Bože, jenž dokonale oceňuješ skutky a zásluhy každého, ty dobře znáš otcovskou lásku a péči tohoto zesnulého služebníka svého, jak se starával o svou milovanou rodinu. Jeho ustaraná hlava tiše odpočívá a jeho pilné ruce ustaly v práci a spočinuly na prsou v poslední modlitbě. Dej mu, prosíme, ať sladce odpočívá. Jeho duši, jež stojí před tebou, věčným soudcem, buď milostiv. Promiň, čím hřešil v lásce a péči otcovské. Po životě plném strastí uděl mu blaženého míru a pokoje ve sladké jistotě, že budeš sám otcovsky o jeho drahé pečovat a je neopustíš. Dej, aby se po životě časném shromáždili opět v jeho náručí a účastnili se blaženosti v tvém království na věky. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

7.

Z a v d o v c e.

»**B**lahoslavení mrtví, kteří umírají v Pánu, neboť jejich skutky je následují.« Tato slova Písma sv. vidíme potvrzena, když stojíme nad otevřeným hrobem věrného služebníka božího, svědomitého otce rodiny a šlechetného přítele lidu. Anděl smrti ukončil jeho bohabojný, práci a povinností zasvěcený život. Ti, které milý Bůh spjal svazky krve s tímto šlechetným srdcem, ztrácejí v něm nenahraditelného otce, jehož každý tep srdce směřoval k blahu milované rodiny. My všichni ztrácíme v něm vzor tiché a šlechetné povahy. Odpočívej nyní, vzácný příteli dobra, po boku své věrné manželky, s níž jsi se toužil shledati, když její odchod na věčnost tě oloupil o slunce štěstí a lásky. Tam v onom životě jsi poznal, že smrt neodlučuje na věky, ale připravuje nerozlučné spojení na věčnosti. Odpočívej v pokoji, věrná duše! Před tváří Boha, štědrého odplatitele všeho dobra, se opět shledáme. Bože dobrotivý, odplaf také tomuto zemřelému vše, co dobrého na zemi vykonal, a

dopřej mu věčné blaženosti u tebe po boku jeho zesnulé choti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Z a m a n ž e l k u a m a t k u.

1.

Bože a Pane náš! Mnohé slzy tekou nad tímto hrobem, kam ukládáme dobrou manželku a starostlivou matku, kterou jsi, Pane, povolal ze středu jejích milých k sobě na věčnost. Skláníme se v pokoře před tvou svatou vůlí a vroucně tě prosíme, abys neponechal truchlícího manžela a plačící dítky bez útěchy. Jako kdysi, tak i dnes potěš je i nás všechny slovy: »Neplačte, dobrá matka nezemřela, jenom spí. Jen na čas bude od vás odloučena a potom se s ní shledáte na věčnosti.« Odplaf jí, Pane, spravedlivě, co dobrého učinila svému manželi a dítkám. Očisti její duši v předrahé krvi svého jediného Syna a dej jí vejíti do věčného pokoje a radosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

2.

Všemohoucí věčný Bože, shromáždil jsi nás dnes u tohoto hrobu, abychom se rozloučili s láskavou a dobrou matkou a se zbožnou katolickou křesťankou. Naše srdce stěží může pochopiti, že jsi ji tak náhle a neočekávaně povolal ze života zasvěceného chudým, nemocným a sirotkům. Jen u tebe, Pane, nalézáme útěchu a sílu, neboť jako dobrý Otec nebeský neopouštíš ty, kteří důvěřují v tebe, a dovedeš nahraditi každou ztrátu a zahojiti každou ránu. Věříme, že ani od této milé zesnulé nejsme úplně odloučeni. Zůstáváme spojeni se svými zesnulými láskou, které jsi nás učil, a v naději na blažené shledání. Buď milostiv duši drahé zesnulé. »Blahoslavení mrtví, kteří v Pánu umírají, neboť skutky jejich je následují.« Pokud její slabé lidské síly byly schopny, zesnulá kráčela cestou tvých přikázání, zachovávala víru a věrně plnila povinnosti lásky k bližnímu. Pohlédni na slzy díků, které chudí a nuzní za ni prolévají, pohlédni na její trpělivost a křesťanskou důvěru a uveď ji k věčnému pokoji. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

3.

Velký Bože! Jsme v tvých rukou v životě i smrti. Prosíme tě, abys dal duši této zesnulé spočinouti v tvých dobrotivých rukou. Ať pozná tvou velikost a dobrotu, jako ji často poznala za svého života, a dojde věčné spásy a blaženosti. Nám pak dej sílu, Pane, abychom denně konali dobro a vytrvale přemáhali zlo v blahé naději, že jednou budeme zesnulou následovati a radovati se s ní a všemi svatými věčně v nebeské blaženosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

4.

Pane života a smrti! V žalu a smutku ukládáme mladou manželku a matku do lůna rodné země. Příliš záhy jsi ji odtrhl, Pane, od jejích dosud nezaopatřených dítek a předčasně rozvázal pouto, jež ji pojilo s milovaným manželem. Je nám však útěchou, že sice zraňuješ, ale dovedeš také hojit. Bez tvé prozřetelnosti nemůže nás nic potkati v životě ani ve smrti, neboť »ať žijeme nebo umíráme, Páně jsme.« Všechny naše dny jsou v tvých dobrotivých rukou a naše

5.

osudy spravuješ dle své moudrosti. Podrobujeme se s trpělivou a ochotnou oddaností všemu, co na nás dopouštíš. Dej, nebeský Otče, aby zesnulá vešla do říše odplaty a nebeských radostí. Osiřelým dětem popřej milost, aby dny svého života vyplnily svědomitým konáním svých povinností a žily tak, aby byly přijaty do věčného království božího a tam se věčně radovaly ze shledání s milovanou matkou. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Bože a Pane našeho života! Z tvé ruky žijeme a také podle tvé vůle jednou zemřeme. Jen tobě je známo, kdy i nám udeří poslední hodina života. Denně povoláváš na věčnost mladé i staré, zdravé i nemocné a nikdo z nás neví dne ani hodiny. Neočekávaně a příliš záhy jsi odvolal tuto zesnulou matku a manželku. Snažně prosíme tebe, Pane, za spásu její duše. Přijmi ji do říše věčné odplaty a odměň ji štědře za vše, co dobrého svým dětem učinila. Nahraď jim v otci, co ztratily ve své matce. Dej, aby si

byly dále vědomy tvé vševědoucnosti a dobroty, aby byly horlivy v modlitbách a pamětlivy tvé láskyplné prozřetelnosti. Tak se budou ubírat cestou spásy a naleznou u tebe opět předčasně ztracenou matku. Vyslyš nás, nebeský Otče, pro svou věčnou lásku a pro zásluhy svého Syna Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

6.

Všemohoucí Bože a nejlaskavější Otče náš! Pohlédni milostivě na nás, kteří stojíme zarmoceni nad hrobem dobré, předčasně zemřelé matky. Prokázali jsme jejímu tělu poslední službu lásky a chceme též pamatovati na spásu její nesmrtelné křesťanské duše. Prosíme tebe, Pane, za její věčné blaho. Rač ji očistiti od všech nedostatků, které ji snad dosud neučinily hodnou pro nebe, a přijmi ji do království svých vyvolených. Odplať jí štědře vše, co dobrého svým dětem i jiným prokázala. Nám pak dej, Pane, abychom žili v pravé zbožnosti a následovali ji jednou do lepšího života. Za to tě prosíme pro zásluhy Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

7.

Bože věčný a nejvyšší moudrý! Ve své nevystihlé prozřetelnosti jsi povolal k sobě tuto zesnulou matku. Pohlédni na bolest a žal jejích dítek, které se tisknou v hořkém pláči kolem hrobu. V bolestech je přiváděla na svět, nad jejích lůžky v nemoci bdívala a v bezesných nocích se za ně modlívala. Tobě je vychovávala, křížem je žehnala a tvým modlitbám učila. Nyní vyhasly oči milostné, náručí, které tolik hřálo, vychladlo, a srdce, které nejvíce milovalo, doťlouklo navždy. Bože lásky, vyslyš ji a vyslyš i nás. Pro mateřskou lásku promiň její viny a dej, aby hrob, kam kanou hořké slzy jejích sirotků, byl jí tichým a sladkým odpočinkem. Její duše pak — provázena vděčnými modlitbami dítek — ať vezme slávu věčnou a korunu nevadnoucí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Za rodiče.

1.

Dobrotivý Bože a Otče náš! Dal jsi nám drahé a poctivé rodiče, kteří s námi co nejlépe

smýšleli a neustále se starali o naše časné a věčné blaho. Dluhujeme jim lásku a vděčnost a rádi bychom odplatili vše, co dobrého pro nás v rodičovské lásce učinili. Otec odešel (matka odešla) již dříve na věčnost. Nyní jsi k sobě povolal také matku (otce). Nic nemůžeme učiniti než doporučiti je tvému milosrdenství a otcovské lásce. Vyslyš, nejdobrotivější Bože, vroucí modlitbu dětinné lásky, kterou obětujeme za zemřelé rodiče. Buď jim milosrdným soudcem a odplaf jim na věčnosti štědře vše, co nám i jiným za života dobrého prokázali. Promiň jim shovívavě lidské křehkosti a slabosti, potěš je a přijmi do svého království míru a pokoje. Nám pak dej, abychom vděčně uctívali jejich památku zbožným a bohabojným životem a jednou se s nimi shledali ve věčné slávě. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

2.

Všemohoucí Bože! Tvoje svatá otcovská vůle nás shromáždila na místě posledního odpočinku drahých rodičů. Dnes se loučíme s dobrým otcem (drahou matkou), na jehož (jejímž) srdci

se cítily dítky tolik šťastny a pro něž otec (matka) žil (a) a se staral (a) do posledního dechu. Jen jedno nás utěšuje, že neklesáme v bolu. Je to, nebeský Otče, pevná důvěra v tebe. Té nás učili zesnulí rodiče slovem i skutkem a zanechali nám ji jako duchovní závěť. Tato víra nás učí, že i smrt přichází z ruky, která udílí požehnání právě tehdy, když zkouší a zraňuje. Anděl smrti odvolal toto šlechetné srdce jen proto, aby u tebe v nebesích obdrželo bohatou odměnu. Tam — u božího trůnu — budou otec i matka ještě mnohem více pečovati o svou drahou rodinu než na zemi. Až jednou také my dospějeme věčného cíle, poznáme, že jsi k sobě povolal nezapomenutelného otce (předobrou matku), že jsi ho (ji) miloval a že byl (a) zralý (zralou) pro nebe. Bože všeliké útěchy a Otče opuštěných a sirotků, setři slzy truchlících dětí a ujmi se jich. Odpusť zesnulému (zesnulé) jeho (její) slabosti a chyby, které lpí na jeho (její) duši, a dej, aby brzy předstoupil (a) před tvou tvář a požíval (a) se svou drahou chotí (se svým drahým manželem) u tebe věčných radostí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Z a s t a r c e n e b o s t a ř e n u.

1.

Všemohoucí věčný Bože! Prokázal jsi velikou milost zesnulému služebníku svému (zesnulé služebnici své) tím, že jsi mu (jí) daroval dlouhý život na zemi. Prosíme tě, nejmilosrdnější Otče: buď milostiv jeho (její) nesmrtelné duši. Dej, ať uslyší při svém vstupu na věčnost tvoje útěchyplné zvolání: »Vejdí, služebníku věrný, (služebnice věrná), v radost Pána svého, neboť jsi hospodařil (a) dobře s časem svého života. Přijmi za to nyní odměnu království věčné slávy!« Nás pak ať stále provází vědomí, že člověk nikoliv podle počtu let svého života, nýbrž podle počtu svých dobrých skutků obdrží věčnou odplatu. Dej nám, Pane, abychom horlivě konali dobro, svědomitě plnili své křesťanské povinnosti a jednou dosáhli též věčné blaženosti v nebesích. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

2.

Nebeský Otče! Prokázal jsi mnoho milostí tomuto svému zemřelému služebníku (této své ze-

snulé služebnici), jehož (jejíž) tělesnou schránku ukládáme do chladného hrobu. Daroval jsi mu (jí) dlouhý život a dopřál hojně času k setbě pro věčnost. Prosíme tě, Pane, u jeho (jejího) hrobu: dej mu (jí) bohatou sklizeň za všechno dobro, které zde vykonal (a), a za všechno zlo, které trpělivě snášel (a). Dříve nebo později zavolá také nás tvůj hlas. Dej, abychom, jsouce pamětlivi tohoto okamžiku, zbožně a spravedlivě žili a tak jednou mohli se všemi svatými chválit a velebiti tebe. Bože, jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

3.

Z a d l o u h o a t ě ž c e t r p í c í.

Milosrdný a dobrotivý Bože! Jak rozličnými cestami vedeš nás v tomto slzavém údolí. Ať jsou to cesty utrpení a protivenství, nebo cesty radosti a štěstí, vždy vedou k naší spáse. Tvé slovo nás učí, že cesta utrpení je nejjistější cestou k nebesům. Také tohoto v Pánu zasnulého služebníka svého (tuto v Pánu zesnulou služeb-

nici svou) vedl jsi, nejvyšší moudrý Bože, po cestě utrpení a bolesti, neboť koho miluješ, toho křížem navštěvuješ. Dostalo se mu (jí) příležitosti, aby trpělivým snášením utrpení a bolesti získal (a) si nesmrtelných zásluh pro nebe. Snažně prosíme u jeho (jejího) hrobu, aby mu (jí) po dlouhém a těžkém utrpení bylo dopřáno vejít do věčné slávy. Nám pak dej, všemohoucí Bože, milost, abychom, rozumně užívající radosti tohoto života, pokorně snášeli všechna utrpení a protivenství a jednou následovali tohoto zesnulého (tuto zesnulou) do života věčného. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Z a k n ě z e.

1.

Ježíši, Božský pastýři všech duší! Do umdlení jsi vyhledával spásu duší a podstoupil jsi hořkou smrt, abys je vykoupil. Ty dovedeš nejlépe oceniti pastýřskou horlivost tohoto zesnulého služebníka svého N. Shlédni s nekonečnou láskou na něho, jehož jsi ustanovil pastýřem věří-

cích duší. Horlivě rozséval sítě slova tvého, radostně rozdával z tvých posvátných pokladů a neúnavně vyhledával ty, kdož potřebovali jeho pomoci a tvé milosti. Denně přinášel Otci tvému nebeskému přesvatou oběť lásky. Umlkla nyní ústa, která těšivala tvůj lid, odpočívají ruce, které žehnaly, a nohy, které spěchaly k trpícím. Dej, Dárce míru, ať tělo dělníka z tvé vinice sladce odpočine v rodné půdě. Přijmi jej láskyplně pro důstojnost, kterou jsi ho vyznamenal, pro práci, kterou tak horlivě konal na tvé vinici, a pro lásku, kterou k tobě rozněcoval v srdcích jemu svěřených duší. Králi nebeský, požehnej jeho práci, ať není zmařena. Ať při posledním soudu může radostně přivést všechny sobě kdysi svěřené ovečky k tvému trůnu a vyznati: »Které jsi mi svěřil, Pane, neztratil jsem z nich žádného.« Přidruž jej ke sboru vyvolených a svatých kněží svých. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

2.

Božský Veleknězi! Do počtu svých vyvolených jsi přijal též zesnulého služebníka svého

N., kterého jsi ozdobil kněžskou hodností. Věrně a neúnavně pracoval na tvé vinici k větší cti a slávě tvého jména a k spáse jemu svěřených nesmrtelných duší. Jeho srdce bylo prozářeno horlivostí pro tvůj dům a jeho ústa ráda zvěstovala tvé svaté slovo. Jako věrný pastýř chodil za ztracenými ovečkami, aby je přivedl zpět k tvému stádu. Jeho celý život byl jedinou obětí v tvých službách. Nyní jsi ho povolal, Pane, před svou soudnou stolicí, aby vydal počet o své správě. Buď mu spravedlivým a milosrdným soudcem, neboť jsme toliko slabí a křehcí lidé. A který smrtelník by mohl před tebou obstáti, kdyby se mu nedostalo tvé milosti a tvého slitování? Slituj se, prosíme, také nad tímto tvým služebníkem a přijmi jej za všechnu jeho obětavou lásku a věrnou péči do počtu svých vyvolených. Dej mu, aby byl spojen u tebe — věčného velekněze — se všemi věrnými služebníky svaté církve a s nimi před tvým trůnem tebe věčně chválil a velebil. Za to, Bože, snažně prosí jeho duchovní spolubratři, jeho truchlící příbuzní a celá osiřelá farnost. Vyslyš je milostivě pro zásluhy Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Za učitele.

1.

Věčný a milosrdný Bože! Tvá svatá vůle shromáždila nás u hrobu přítele a vychovatele mládeže, abychom se s ním naposledy rozloučili. Mnoho let pěstoval sémě ušlechtilosti, dobra a krásna v duších dítek sobě svěřených. Slovem i skutkem, příkladem i modlitbou kladl ušlechtilá zrna vědy a ctnosti, lásky k Bohu a k bližnímu, věrnosti k rodině, národu a vlasti do vnímavých dětských duší. Buď mu, Pane, za všechnu poctivou a ušlechtilou práci v boží zahradě dětských srdcí štědrým odplatilem v nebesích. Pro Ježíše, božského přítele dítek, přijmi jej na milost a dej mu pokoj a mír věčného života. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

2.

Pane Ježíši Kriste, láskyplný příteli maličků! Přijmi na milost tohoto zesnulého služebníka svého, jenž celý svůj život obětavě věnoval maličkým. Pečoval o ně jako starostlivý otec, neúnavně zaséval dobré símě v jejich útlá

srdce, k tobě je vedl a povznášel. Svůj těžký úřad vykonával s láskou a zanícením, jak jsi toho žádal od svých apoštolů. Vyslyš modlitby jeho žáků a žákyň a buď mu za tu lásku k nim na věčnosti štědrým odplatitelem. Přijmi láskyplně jeho duši a promiň mu — je-li třeba promíjet — jeho slabost. Jeho tělo ať tiše odpočine v rodné milované zemi a duše jeho ať se s tebou raduje v království nebeském uprostřed tvých maličkých. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Za dělníka.

1.

Bože věčný, víme, že nepatříš na osobu lidskou a nedbáš na nikoho. Tobě jsou první posledními a poslední prvními. Vroucně odporoučíme tvému neskončenému milosrdenství věrného služebníka, jehož tělesnou schránku ukládáme do chladného hrobu. Vedl chudičkový život, ale úděl své chudoby snášel bez reptání. Z rukou tvých oddaně přijímal dobré i zlé — i smrt. Když jsi poručil, navrátil se k tobě jako věrný a dobrý služebník, aby vydal počet ze svého života. Přijmi jej milostivě a dej mu slyšeti slova Syna

tvého: »Služebníče dobrý a věrný, že nad mállem byl jsi věrný, nad mnohem tebe ustanovím. Vejdi v radost Pána svého.« Prosíme, nahraď mu, Pane, hořkost země sladkostí svého ráje. Jeho chudobu a nízkost, kterou oddaně snášel, odměň korunou svého království a jeho opuštěnost svou láskou a společností svatých služebníků svých. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

2.

Dni člověka jsou jako polní kvítí. Dnes je a zítra uvadá.« Na tato slova vzpomínáme u hrobu našeho křesťanského spolubratra, kterého smrt odloučila od nás tak náhle a neočekávaně. S radostí a veselou myslí spěchával denně do práce, avšak v okamžiku, kdy toho nečekal, přišla smrt. Buďme i my vždy pamětlivi hodiny své smrti, neboť nevíme, kdy přijde. Božský Spasitel nás napomíná: »Bděte, neboť nevíte dne ani hodiny. Nevíte, kdy Pán přijde, zda-li večer či o půlnoci, či o kůropění, či ráno.« V otcovské péči o svou rodinu neznal oddechu — dnes jej ukádáme v úzké rakvi do hrobů věčné-

mu odpočinku. Jeho duše stojí před soudnou stolicí boží a prosí o slitování. Bože nejvyšší milosrdný, buď mu milostivým soudcem a přijmi jej na milost. Dej, aby uslyšel líbezná slova tvého Syna: »Služebníče dobrý a věrný, ženad málem byl jsi věrný, nad mnohem tebe ustanovím. Vejdí v radost Pána svého.« Amen.

3.

Všemohoucí věčný Bože, Pane života a smrti! Neúprosná smrt vytrhla neočekávaně našeho křesťanského spolubratra od jeho práce, odňala truchlící manželce věrného manžela a zarmouceným dětem starostlivého otce. Nebyl v životě bohat na pozemské statky. Jeho údělem byla chudoba. Živil se však poctivě prací rukou svých a v potu tváře jedl svůj chléb. S láskou a pečlivostí se staral neúnavně o svoji rodinu. Nyní ustaly mozolné ruce od práce a jsou složeny na prsou, kde dotlouklo milující srdce. V této hořké chvíli bolestného rozloučení je nám útěchou, Pane, tvé slovo: »Kdo věří ve mne, byť umřel, živ bude na věky.« Kéž sílí jeho pozůstalé křesťanská naděje, že

se s ním opět shledají v životě věčném. Loučíme se proto se zesnulým po tomto zemském putování v naději na šťastné shledání na věčnosti. Kéž je mu Bůh milosrdným soudcem a milostivým odplatitelem. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

POHŘEB DÍTEK

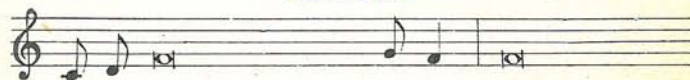
V DOMĚ.

Kněz kropí rakev a zpívá antifonu:

Buď chvá-len Hos-po-din.

Žalm 112.

Chvalte, služebníci, Hospo- di-na* chvalte jméno Pá-

ně pís-ně-mi.

Požehnáno budiž jméno Páně * od tohoto času až na věky.

Od východu až do západu slunce * budiž jméno Páně chváleno.

Nad národy všechny zvýšen Bůh náš, * nad nebesa sláva jeho nesmírná.

Kdož jest jako Bůh náš na výsostech, * na ponížené on patří na nebi i na zemi.

Vyzdvihuje nuzné z prachu, * z bláta povyšuje chudého.

Aby posadil ho s knížaty země, * s knížaty svého národa.

Kterýž činí, neplodná by v domě, * matkou byla, veselíc se z dítek svých.

Sláva Otci i Synu, * i Duchu Svatému.

Jakož byla na počátku, * i nyní i vždycky až na věky.

Antifona:

Buď chvá-len Ho-spo-din ve svém jmé-nu po veš-ke-

ré ča-sy, až na vě-ky.

Potom se ubírá průvod do chrámu. Cestou se zpívá:

Žalm 118.

Blahoslavení, kdož jsou obcování ctného, * chodíce v zákoně Hospodinově.

Blahoslavení, kteří zkoumají svědectví jeho, * kteří ho hledají s celým srdcem.

Neboť ne ti, kteří nepravost činí, * krácejí po cestách jeho.

Ty jsi jistě přikazoval, * aby tvých rozkazů dbáno bylo.

Kéž by cesty mé spraveny byly, * abych tvá ustanovení zachovával.

Tehdáš neupadnu v hanbu, * budu-li patřiti na tvá přikázání.

Chválit budu tě v upřímnosti srdce, * vyučen soudům tvé spravedlnosti.

Všech tvých spravedlností šetřiti budu, * toliko ty mne jen neopouštěj.

Jakým způsobem napraví mládenec svou cestu? — Bude-li chovati se podle slova tvého.

Celým srdcem svým hledám tebe, * nedopusť bloudit mně od tvých přikázání.

Skládám v srdci mém tvoje řeči, * abych již nehřešil proti tobě.

Chvály hoden jsi, Hospodine, * vyučuj mne svým spravedlnostem.

Svémi rty jsem vypravoval * veškeré soudy tvých úst.

Plesám na cestě svědectví tvého, * jak bych měl bohatství všeho zboží.

Budu cvičit se ve tvých přikázáních, * patřiti budu vždy na tvé cesty.

Ve tvých spravedlnostech přemýšleti budu, *
řečí tvých nezapomenu nikdy.

Sláva Otci i Synu, * i Duchu Svatému.

Jakož bylo na počátku, nyní i vždycky — až
na věky věkův. Amen.

V KOSTELE.

Antifona:

Tomu od Pána dostane se požehnání, * milosrdenství od Boha spásy jeho.

To je národ hledajících Pána, * hledajících tváře Boha Jakubova.

Zdvihněte, knížata, brány své, zvyšte se brány věčné, * aby mohl vejít král slávy.

Kdo je ten král slávy? * Hospodin silný a mocný, Hospodin mocný v boji.

Zdvihněte, knížata, brány své, zvyšte se brány věčné, * aby mohl vejít král slávy.

Kdo je ten král slávy? * Hospodin zástupův, on je ten král slávy.

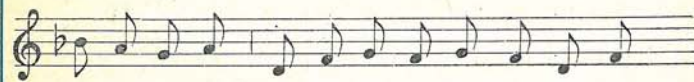
Sláva Otci i Synu, * i Duchu Svatému.

Jakož bylo na počátku, * i nyní i vždycky až na věky věkův. Amen.

Antifona:

Od Hos - po - di - na to - mu po-žeh-ná-ní

se do-sta-ne, a též mi-lo - sr-den-ství od

Bo-ha, jenž jest je-ho spá-sa; ne-boť to jest

po - ko - le - ní těch, kdož Pá - na vždy hle-da-jí.

Pane, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Pane, smiluj se.

Otče náš... *Tiše pokračuje.*

U. A neuvod' nás v pokušení.

O. Ale zbav nás od zlého.

U. Mne pak pro nevinnost jsi přijal.

O. A utvrdil jsi mě před tváří svou na věky.

U. Pán s vámi.

O. I s duchem tvým.

Modleme se.

Všemohoucí a nejvyšší dobrotivý Bože, jenž uděluješ všem dítkám znovuzrozeným křestní vodou, odcházejí-li z tohoto světa, ihned život věčný bez jejich zásluh, věříme, žeš tak učinil dnes i duši tohoto dítky: prosíme tě, Pane, aby-

chom čistou myslí sloužili tobě zde na přímluvu blahoslavené Marie vždy Panny a všech tvých svatých a na věky byli přidruženi k blaženým dítkám v ráji. Skrze Krista, Pána našeho. *O. Amen.*

Potom se nese rakev na hřbitov. Cestou se zpívá antifona:

Chvalte Pána.

Žalm 148.

Chvalte Hospodina s nebes, * chvalte jej v nebes výsostech.

Chvalte jej všichni andělové jeho, * chvalte jej všesky jeho mocnosti.

Chvalte jej slunce i měsíc, * chvalte jej hvězdy i světlo přejasně.

Chvalte jej nebesa nebes, * chvalte jméno Páně vody, jež jsou nad nebem.

Neboť řekl, a jsou učiněny, * on sám přikázal, a byly stvořeny.

Utvrtil je věčně věky věkův, * zákon uložil jim, jenž vždy potrvá.

Chvaltež Hospodina tvorstvo země, * drakové i všesky propasti.

Oheň, krupobití, sníh a led i bouřné větry, * kteréž plní jeho rozkazy.

Hory též a všichni pahrbkové, * stromy ovocné a všichni cedrové.

Dravci, zvířectvo i celé země, * plazi spolu s ptactvem nebeským.

Zemští vladaři a národové, * knížata i všichni země soudcové.

Starší s mladšími jméno Páně chvalte, * neboť zvýšeno jest jméno jeho samého.

Nade všechnu zem a nebe chvála jeho, * zvýšil sílu svého národa.

Píseň všechněm svatým jeho, * synům věrným, lidu, který k němu blíží se.

Sláva Otci i Synu * i Duchu Svatému.

Jakož bylo na počátku, * i nyní i vždycky až na věky.

Antifona:

Chvalte Pána písněmi, chvalte jméno Páně všichni, starší spolu s mladšími.

NA HŘBITOVĚ.

Pane, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Pane, smiluj se.

Otče náš... *Tiše pokračuje.*

Kněz kropí a okurčuje rakev.

U. A neuvod' nás v pokušení.

O. Ale zbav nás od zlého.

U. Nechte maličkých přijíti ke mně.

O. Neboť takových jest království nebeské.

U. Pán s vámi.

O. I s duchem tvým.

Modleme se.

Všemohoucí věčný Bože, který miluješ svatou čistotu a dnes jsi milostivě povolal do nebeského království duši tohoto dítěte, dopřej i nám, abychom se na přímluvu blahoslavené Marie vždy Panny a všech tvých svatých věčně radovali v nebeském království se všemi tvými svatými a vyvolenými. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. *O.* Amen.

Bože, jenž určuješ podivuhodným řádem služby andělům i lidem, uděl i nám milostivě, aby náš pozemský život byl chráněn těmi, kteří, sloužíce tobě v nebi, neustále stojí před tebou. Skrze Krista, Pána našeho. *O.* Amen.

Kněz kropí a okouří rakev.

Koná-li se pouze výkrop na hřbitově, říká se antifona a žalm 112 (str. 69). U. Mne pak pro nevinnost... a modlitba Všemohoucí a nejvyšší dobrotivý Bože ... (str. 75).

MODLITBY.

1.

Božský Spasiteli, příteli maličkých a milovníku nevinnosti! Odňal jsi toto dítě z náručí milujících rodičů a povolal jeho duši do nebeské radosti. Slovo, kterým jsi kdysi zval maličké k sobě: »Nechte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim, neboť takových jest království nebeské«, promluvil jsi také nyní k čisté duši tohoto dítěte. Předčasně uvald něžný květ a skončil krátký život dítěte, které bylo radostí a útěchou rodičů. Posilni je v jejich bolu, aby se neoddávali bezútěšnému zármutku a nářku, neboť tvůj čin je toliko vůlí milujícího Otce. Povolal jsi něžné dítě z tohoto slzavého údolí, aby bylo ušetřeno starostí a utrpení, nebezpečností a nástrah tohoto světa. Chtěl jsi je mít v jeho dětské nevinnosti u sebe a učinil jsi je šťastným andělem a dědicem království nebeského. Prosíme, dopřej i nám milost, abychom dosáhli téhož cíle. Posiluj nás, abychom v bouřích života věrně plnili tvá přikázání a podřizovali se oddaně tvé svaté vůli. Dopřej rodičům, aby se po

skončené pozemské pouti shledali se zesnulým dítkem na tvém milujícím otcovském srdci ve věčné radosti a slávě. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

2.

Bože, nebeský Otče! Podle své nevyzpytatelné a nejvyšší dobré vůle povolal jsi k sobě po krátkém pobytu na zemi toto dítko do království nebeského. Tam je osvobozeno od pozemské strasti a žádné nebezpečnosti nemůže je ohrozit a žádné pokušení zahubit. V onom místě pravé radosti a nekonečné blaženosti je navždy šťastno. Pane, naplň srdce truchlících rodičů nebeskou útěchou, aby oddáni do tvé svaté vůle pokorně snášeli ztrátu svého miláčka. Nám všem dej milost, abychom tobě na zemi stále sloužili zbožnou dětinnou myslí a jednou s tímto nevinným dítkem byli na věky spojeni. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

3.

Věčný Bože, Pane života a smrti! Stojíme u hrobu nevinného dítko, které jsi tak předčasně

odvolal z tohoto světa. V hluboké pokoře se skláníme před tvou nevyzpytatelnou moudrostí, Pane, který jsi řekl: »Nechte maličkých přijít ke mně a nebraňte jim, neboť takových jest království nebeské.« Odvolal jsi toto dítko z náruče starostlivého otce, něžné matky a milujících sourozenců; vzal jsi je ze středu jeho spolužáků, kteří stojí nyní smutně kolem hrobu. Prosíme tě, Pane, uveď toto něžné kvítko do nebeského království a přidruž je k zástupu oněch nevinných dítek, které kdysi pro tebe obětovaly svou krev a svůj život. Nám pak všem vtiskni hluboko do srdce slovo svého jednorozeného Syna a našeho Spasitele Ježíše Krista: »Nebudete-li jako tito maličtí, nevejdete do království božího.« Dej nám milost, abychom v tebe věřili, v tebe doufali a tebe z celého srdce milovali. A až jednou opustíme všechno pozemské, kéž jsme připočteni k oněm svatým dítkám, které nyní v nebesích patří na tvou svatou tvář. Za to tě prosíme skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

A M E N

LITANIE ZA ZEMŘELÉ

Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, uslyš nás.

Kriste, vyslyš nás.

Otče s nebes Bože, smiluj se nad námi.

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duchu Svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Svatá Maria, oroduj(te) za ně.

Všichni svatí andělé a archandělé,

Všichni svatí blahoslavených duchů řádové,

Všichni svatí patriarchové a proroci,

Všichni svatí apoštolové a evangelisté,

Všichni svatí učedníci Páně,

Všechny svaté nevinné dítky,

Všichni svatí mučedníci,

Všichni svatí biskupové a vyznavači,

Všichni svatí učitelé církevní,

Všichni svatí kněží a jáhnové,

Všichni svatí mnichové a poustevníci,

Všechny svaté panny a vdovy,

Všichni svatí a světice Boží,

Milostiv jim buď, odpusť jim, Pane,
 Milostiv jim buď, vysvobod' je, Pane,
 Od muk očistcových, vysvobod' je, Pane.
 Pro své svaté vtělení,
 Pro své narození,
 Pro křest a svatý půst svůj,
 Pro kříž svůj a utrpení své,
 Pro svou smrt a pohřeb svůj,
 Pro své svaté vzkříšení,
 Pro své podivuhodné nanebevstoupení,
 Pro příchod Utěšitele Ducha Svatého,
 My hříšníci tebe prosíme, uslyš nás.
 Abys duším zemřelých odpustiti ráčil,
 Abys jim zbylé tresty za hříchy milostivě
 prominouti ráčil,
 Abys je z muk očistcových vysvoboditi ráčil,
 Abys je k blaženému patření na svou božskou
 tvář připustiti ráčil,
 Ježíši, Synu Boží,
 Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, uděl
 jim pokoje.
 Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, uděl
 jim pokoje.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, uděl
 jim pokoje věčného.
 Kriste, uslyš nás,
 Kriste, vyslyš nás.
 Pane, smiluj se.
 Pane, smiluj se.
 Kriste, smiluj se.
 Otče náš. Zdrávas Maria.
 U. Odpočinutí věčné dejž jim, ó Pane.
 O. A světlo věčné ať jim svítí.
 U. Ať odpočívají v pokoji.
 O. Amen.
 U. Pane, vyslyš modlitbu mou.
 O. A volání mé k tobě přijď.

Modleme se.

Bože, jenž rád odpouštíš a všechny lidi žádáš
 přivést ke spasení, pokorně vzýváme tvé nesko-
 nalé milosrdenství, abys na přímluvu blahosla-
 vené Marie Panny a všech svatých tvých, učinil
 účastny blaženosti věčné duše rodičů, bratrů,
 sester, příbuzných a dobrodinců našich, kteří na
 věčnost nás předešli.

Ó Bože, Stvořiteli a Vykupiteli všech lidí, propůjč duším zemřelých dokonalého odpuštění a prominutí všech trestů za hříchy spáchané, aby vysvobozeny jsouce od muk očistcových, mohly na tebe patřiti, tebe milovati a věčně věkův chváliti. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. *O.* Amen.

U. Odpočinutí věčné dejž jim, ó Pane.

O. A světlo věčné ať jim svítí.

U. Ať odpočívají v pokoji.

O. Amen.

KATOLICKÝ POHŘEB
DOSPĚLÝCH A DÍTEK

Český překlad
a modlitby za zemřelé upravil

ALOIS MALÝ

farář ve Všetatech

Typem Baskerville vytiskla

knihtiskárna »Propaganda«

v Praze-Břevnově

pro nakladatelství Kropáč & Kucharský

v Praze II.

Léta Páně MCMXL

OBSAH:

POHŘEB DOSPĚLÝCH

V domě smutku	7	Na hřbitově	19
V kostele	13		

MODLITBY ZA ZEMŘELÉ

Všeobecné modlitby za zemřelé	27
Příležitostné modlitby za zemřelé	35
Za žáka nebo žákyni 35	Za rodiče 53
Za syna 37	Za starce nebo stařenu 56
Za dceru 39	Za dlouho a těžce trpící 57
Za manželku a otce . 42	Za kněze 58
Za vdovce 47	Za učitele 61
Za manželku a matku 48	Za dělníka 62

POHŘEB DÍTEK

V domě	69	Na hřbitově	79
V kostele	73		

MODLITBY (81)

LITANIE ZA ZEMŘELÉ (87)